

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

3.1 รูปแบบของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ หมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 204 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร คือ จำนวนหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้ศึกษายอมรับได้ = 1 %

ดังนั้น

$$n = \frac{204}{1 + 204(0.05)^2}$$

$$n = 135.1 \text{ ตัวอย่าง}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 135 คน จากนั้นผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้การจับสลากชื่อหมอดินอาสาตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จนได้จำนวนตัวอย่างครบ 135 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1) ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 1 ฉบับ จำนวน 6 ตอน มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และปลายเปิด (Open-ended Question) ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานของหมอดินอาสาประจำตำบล

ตอนที่ 2 ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการสร้างขวัญกำลังใจหรือความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 6 ความต้องการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

3.3.2) การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกัน เพื่อใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดและแบบสอบถาม เมื่อสร้างแบบสอบถามสำเร็จแล้ว จึงนำเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการแก้ไข จนได้แบบสอบถามเพื่อนำไปทดสอบ เพื่อหาความถูกต้องเที่ยงตรง แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปเก็บข้อมูล

3.3.3) รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานของหมอดินอาสาประจำตำบล ด้านสังคม และเศรษฐกิจของหมอดินอาสา เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ตำแหน่งในท้องถิ่น พื้นที่ถือครองทางการเกษตร อาชีพหลักและอาชีพรอง รายภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตรต่อปี

ภาระหนี้สิน ขานพาทะที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสา

ตอนที่ 2 ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัด เชียงใหม่ ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด โดยลักษณะของคำถามเป็นคำถามเชิงบวก และคำถามเชิงลบ ซึ่งการออกแบบแบบสอบถามครั้งคัดแปลงมาจาก ผดุง วุฒิเอี้ย (2552) โดย หมอดินอาสาแสดงความคิดเห็นว่าแต่ละประเด็นนั้น หมอดินอาสาที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับใด ตามมาตรวัดระดับคะแนน ของ Likert Scale ดังนี้

คำถามเชิงบวก

ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ระดับค่อนข้างมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับค่อนข้างน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

คำถามเชิงลบ

ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน
ระดับค่อนข้างมาก	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับค่อนข้างน้อย	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน

การแปลความหมายระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัด เชียงใหม่ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight Mean Score) ในแต่ละประเด็นมา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ระดับมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คะแนน
ระดับค่อนข้างมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คะแนน
ระดับปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คะแนน
ระดับค่อนข้างน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คะแนน
ระดับน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คะแนน

ตอนที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัด เชียงใหม่ ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งมีจำนวนคำถามทั้งหมด 32 ข้อ โดย แบ่งเป็น ปัจจัยค่าจุน 13 ประเด็น และปัจจัยจูงใจ 19 ประเด็น โดยกำหนดระดับความคิดเห็น ตามมาตรวัดของ Likert ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสา ประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight Mean Score) ในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	คะแนน
เห็นด้วย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	คะแนน

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมี จำนวนคำถามทั้งหมด 16 ประเด็น โดยกำหนดระดับความคิดเห็นตามมาตรวัดของ Likert ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มีความพึงพอใจมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มีความพึงพอใจปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
มีความพึงพอใจน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight Mean Score) ในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

มีความพึงพอใจมากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 คะแนน
มีความพึงพอใจมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 คะแนน
มีความพึงพอใจปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 คะแนน
มีความพึงพอใจน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 คะแนน
มีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 คะแนน

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการสร้างขวัญกำลังใจหรือความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นคำถามในลักษณะแบบปลายเปิดให้หมอดินอาสาแสดงความคิดเห็น

ตอนที่ 6 ความต้องการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน มีจำนวนคำถามทั้งหมด 17 ประเด็น โดยกำหนดระดับความคิดเห็นตามมาตรวัดของ Likert ดังนี้

มีความต้องการมาก	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
มีความต้องการปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
มีความต้องการน้อย	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน
ไม่มีความต้องการ	มีค่าเท่ากับ	0	คะแนน

การแปลความหมายระดับความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight mean score) ในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

มีความต้องการมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.33 - 3.00	คะแนน
มีความต้องการปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.67 - 2.32	คะแนน
มีความต้องการน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.66	คะแนน
ไม่มีความต้องการ	ค่าคะแนนเฉลี่ย	≤ 0.99	คะแนน

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการศึกษา

1) การตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจพิจารณาคำถามในแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นก็นำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2) การทดสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลจากหมอดินอาสาประจำตำบล จำนวน 30 คน โดยผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดสระบุรี เพื่อนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Reliability Coefficient ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 3 4 และ 6 มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha) เท่ากับ $\alpha = 0.7932, 0.7805, 0.7880$ และ 0.7173 ตามลำดับ

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนคือ

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมคำแนะนำไปกับแบบสอบถาม ส่งไปยังหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแล้วจำนวน 135 คน และได้รับการตอบกลับ 100%
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Date) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ งานวิจัย สิ่งพิมพ์ ข้อมูลจากระบบออนไลน์ และห้องสมุด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสา ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในงานของหมอดิน และความต้องการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตามใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) เป็นปัจจัยต่าง ๆ ของหมอดินอาสาประจำตำบล คือ อายุ ระดับการศึกษา ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยก้ำจุน ความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ และความต้องการการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ขวัญกำลังใจของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้จึงใช้รูปสมการ ดังนี้

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5 + b_6 X_6 + b_7 X_7 + b_8 X_8 + \dots + b_{11} X_{11}$$

โดยที่	Y	คือ	ขวัญกำลังใจของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่
	X ₁	คือ	อายุ (จำนวนเต็มปี)
	X ₂	คือ	การศึกษา (จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา)
	X ₃	คือ	การบังคับบัญชา (คะแนน)
	X ₄	คือ	สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน (คะแนน)
	X ₅	คือ	ความสำเร็จในงาน (คะแนน)
	X ₆	คือ	การได้รับการยอมรับนับถือ (คะแนน)
	X ₇	คือ	ความรับผิดชอบ (คะแนน)
	X ₈	คือ	ความก้าวหน้าในงาน (คะแนน)
	X ₉	คือ	ความก้าวหน้าในชีวิต (คะแนน)
	X ₁₀	คือ	ความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ (คะแนน)
	X ₁₁	คือ	ความต้องการการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆในการปฏิบัติงาน (คะแนน)
	a	คือ	ค่าคงที่
	b ₁ , b ₂ , b ₃ , ..., b ₁₄	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระ

ขวัญกำลังใจของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ วัดได้จากคะแนนระดับขวัญกำลังใจของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ (ตอนที่ 2) และในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ (ตอนที่ 3) คือ ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การบังคับบัญชา และสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนปัจจัยจิตใจ ได้แก่ ความสำเร็จในงานที่ทำ การได้รับการยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในงาน และความก้าวหน้าในชีวิต ความพึงพอใจในงานของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ (ตอนที่ 4) และความต้องการการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆในการปฏิบัติงาน (ตอนที่ 6) ซึ่งคะแนนที่ใช้เป็นคะแนนเฉลี่ยของหมอดินอาสาในแต่ละบุคคล

3.7 สถานที่ดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่